

Уређује:
Милош
Латиновић

e-mail: miloslatinovic@flashmail.com

Јован Дучић

ЗАЛАЗАК СУНЦА

Још бакрено небо распаљено сија,
Сва река крива од вечерњег жара,
Још подмукли пожар као да избија
из црне шуме старих четинара.
Негде у даљини чује се да хукти
Воденички точак промукнутим гласом
Дим и пламен ждери небо које букти,
А водено цвеће спава над таласом.

Опет једно вече... И мени се чини
Да негде далеко, преко трију мора,
при заласку сунца у првој тишини,
У блиставој сенци смараглових гора -
Бледа, као чежња, непозната жена,
С круном и у сјају, седи, мислећ на ме...
Тешка је, бескрајна, вечна туга њена
На домаку ноћи, тишине и таме.

Пред вртовима океан се пружа,
Разлеће се модро јато галебова,
Кроз бокоре мртвих доцветалих ружа
Шумори ветар тужну песму снова.
Упртих зеница према небу златном,
Два гиганта Сфинкса ту стражаре тако,
Докле она плаче, а за морским платном,
Изнемогло сунце залази, полако.

И ја коме не зна имена ни лица
Све сам њене мисли испунио саде.
Верност се заклинје с тих хладних усница...
Као смрт су верне љубави без наде!
Вај, не реците ми никад, није тако,
Ни да моје срце то лаже себи,
Јер ја бих тада плакао, ја бих вечно плакао,
И никада се више утепио не би.

◆ ◆ ◆

Растко Закић

Историја

После побед, њораз, скишања,
На крају дође знак њишања.

Где си био њиша си хѡео
Да л си се негде са собом срео ?

Или си везаних очију ѡшао
И сам са собом се мимоишао.

Колико ѡреба среће сѡреѡне
Да се са собом човек среѡне ?

Заѡѡо кроз живоиѡ сѡално
шеѡиаш
На сваком уѡлу себе чекаш !

Кад ѡе на неком ѡај Ти
сѡлеѡе,
Таг си оѡкрио ѡајну ѡланеѡе !

Амерички радио Николе Косића

"Раскол у етеру" или нокаутирана књига

Пише Драгослав Симић, E-mail: sickeЖsbb.co.yu

Најстарије тонске записе на српском језику у Америци, снимно и сачувао Никола Косић. - Емисије "Гласа Америке" у којима коментаре чита Грга Златопер. - Косићев радио емитовао посланице патријарха Германа. - лична Косићева архива о животу српске емиграције у другој половини 20 века у САНУ. - "Раскол у етеру" књига без премца о животу српске емиграције виђене очима радија Николе Косића и очекивању да је "култур руководиоци" новца примете.

Када је мајор ВКЈ Никола Косић у својој 97. години отишао са овога света, учинио је то лака срца са свешћу да је све своје интелектуалне рачуне на најбољи могући начин јер је српској културној бањини оставио један сасвим несвакидашњи дар.

Наиме, овај доскора последњи живи организатор пуча 27. марта 1941, водио је у граду Милвоки у Америци од 1952. до 1982. «Српски радио програм» и у формату од 260 килограма писаног материјала сачувао је све своје емисије и похранио у Архив САНУ. На основу тог материјала настала је обимна документарна књига «Раскол у етеру» чији се рукопис већ дуго времена налази код издавача «Филипа Вишњића»

Косић је имао и једну ману. Није припадао никаквим политичким струјама нити је имао везе са политичким странкама на власти и поред власти, нити је имао «свог човека» међу «стручњацима» који одобравају паре за капиталне пројекте.

Рецензенти књиге су професор Љубодраг Димић шеф катедре за историју Филозофског факултета у Београду, Ђорђе Малавразић наш најбољи познавалац радиофоније и Десимир Тошић политички писац једини живи сарадник Косићевог радија..

Шта је ѡо сачувао Косић?

Донео је у земљу неколико килограма магнетофонских трака са тонским записима својих емисија. За истраживаче радија била је то велика ризница гласова људи који су живели «иза гвоздене завесе» далеко од земље и стварали једну сасвим посебну културу.

Ево само неких назнака из његовог тонског архива. «Смрт мајке Југовића», рецитије госпођа Вулегић снимак из 1936; прва српска информативна емисија «Вести» у којој је објављен и један непознат текст Слободана Јовановића из 1953; два предавања професора Радоја Л. Кнежевића (1955.) идејног организатора војног удара 1941; прва српска радио драма «Церска битка» снимљена у Америци 1956; Вести «Гласа Америке» из педесетих и шездесетих година у којима је главна тема «хладни рат» истока и запада; посланице патријарха Германа у периоду од 15 година које је Косић емитовао на свом радију, радио скечеви, разна предавања.

Према насловима коментара који су сачувани у писаном облику, а емитовани на Косићевом радију, види се велика друштвена ангажованост тог медија чија карактеристика нису биле «жеље слушалаца» То се види

према легитимном прегледу наслова :

«Генерал Ајзенхауер и српски народ» (1952.), «Како је Тито «дочекан» у Лондону» (1953.), «Случај Милована Ђиласа» (1954), «Југословенски антикомунистички комитет» (1956.), «Случај Милована Ђиласа» (1954), «Из Титових казамата» (1961.), « Михајло Михајлов»

Никола Косић

(1965.), «Уклањање с власти Александра Ранковића» (1967.), «Његошев храм капела на Ловћену, поводом рушења капеле» (1969.), «Генерал Михајловић» (1970.), «Наше тужно и пусто Косово» (1971.), «Реч опозиције у Београду» (1982.) и многи други.

Пола века шивота српске емиграције у САД приказао је Никола Косић кроз свој радио програм, посебно део о расколу Српске цркве у Америци. Књига је и добила назив према једном чланку из књиге Селимира Илића «Раскол у етеру» у коме се описује како се и расколници користе радио за обрачуна са «комунистичким слугама» мислећи при том на Косића и пријатеље који су подржавали цркву у Београду.

Зашто нема ѡара?

И ту се сада дешавају немогуће ствари. Књига «Раскол у етеру» је одбијена на свим конкурсима за финансирање капиталних дела од града до републике. Ни ова звучна имена која препоручују књигу нису помогла да се истински капитално дело Николе Косића које на документаран начин открива суштину сукоба у српској емиграцији, нађе пред очима јавности.

Ево само неких реченица из рецензија. Љ. Димић: «Књига «Раскол у етеру» презентовала је документе који сведоче о основном циљу «Српског радио програма», - националној борби против комунизма, одржавању српске националне свести у емиграцији, афирмисање српске националне културе и идеала демократског друштва. Упоредо са тим приказани су и бројни расколи на тлу САД. Историја тих раскола показије да су се зачели још у годинама Краљевине Југославије...».

Ђ. Малавразић: «Кроз судбину Николе Косића прелама се живот целе наше послератне емиграције у Америци после Другог светског рата.

Тачније прелама се сва њена трагика јер како би се него трагичним могао назвати живот људи распетих између америчке демократије и грубе стварности која је годинама потврђивала значај међународне политичке оријентације Ј. Б. Тита и државне интересе Америке...»

Д. Тошић: «Никола Косић није био само организатор радио часа у Милвокију. Он је био новинар и полемичар у неку руку политички борац, који је помагао многе установе и организације у Америци као што су били *Југословенски народни одбор* на челу са професором Слободаном Јовановићем или успешна хуманитарна организација *«Српска брајска ѡмоћ...»*

Све ово није било довољно «надлежним стручњацима» из културе да одвоје 200.000 динара да би «Филип Вишњић» изнео на светло дана овај јединствени атлас српске емиграције. Скупштина града отвара двери Старог двора за промоције разних необузданих манифестација, а њен секретаријат за културу не налази средства за Николу Косића.

Нажалост, није далеко од истине да пара нема јер Косић иза себе није оставио «свог човека». Оставио је само дело.

Међутим ево још једног важног дела књиге који је разним «комисијама» за доделу новца промакао. «Раскол у етеру» доноси на самом крају и право откриће за све будуће истраживаче наше новије историје. То је комплетан попис још нераспаковане Косићеве архиве у САНУ. Ту се могу видети и ови садржаји. Комплет листова «Равна Гора» илегално штампаних у немачким заробљеничким логорима. Ту је комплет свих листова који су на српском језику излазили у Немачкој после рата у делу енглеске окупационе зоне. Налазе се ту и комплете логорске архиве са свом пратећом документацијом генерала Томића и Живковића у којима се издвајају записници о расколу војника и официра једних за Тита, других за краља, Попис погинулих за време савезничког бомбардовања оснабричког логора 1944. и многи други важни документи који расветљавају стање и духовни и политички живот међу заробљеницима.

И на крају можда би «културни дардовци» наших пара сабраних од нашег пореза и приреза можда желели да им се лично Косић јави телефоном. За разлику од несрећног Марка Краљевића који је «по други пут био међу Србима захваљујући Домановићу, шалу оставимо по страни, виртуална техника омогућила је па је остао сачуван Косићев глас. Тако да није проблем, позовите га само. Адресу ћете лако наћи.

Или можда препоручујете да се јави спонзорима. ◆